ГОЛОС
ТИЖНЕВИК

Львів 10 жовтня 1937
Рік I. Ч. 39.
Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., четвертірічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. долари, або їх рівновартість у валюті даної держави.
Ціна 15 гр.
Адреса: „ГОЛОС" Львів, Міцкевича ч. 11.

БО ТАКИЙ НАКАЗ...

Це не від сьогодні, але вже від багатьох років, із різних пресових трибун чи казальниць лунають голоси-заклики до толеранції, вибачливости, вирозуміння в суспільно-громадській чи політичній боротьбі.

В першій мірі з такими закликами виступають ті, що в своїх же власних групових і партійних середовищах, а то й навіть фаміліях, гризуться не гірше собак.

І ще — що треба вважати природнею річчю — такими гарними і принадливими кличами намагаються охоронити себе перед наступом й ударами молодих наростаючих сил — ті, яким уже давно пора відійти на смітник історії, яких життя б'є безупину обухом по лобі і, які вже недалеко тієї ситуації, що її змагуни окреслюють словами „покладений на лопатки"...

І вкінці — чіпляються судорожно таких закликів усякі банди анархістів, випинків, які знають, що в спокійному, хоч і каламутному плесі громадського життя куди лекше „ловити рибку", тобто організувати з різних анархічних типів і несвідомих елементів таку чи іншу ватагу або „фронт".

„ВСПУЛЬНОТА ЗАГРОЖОНИХ"

Від усіх них ви почуєте завжди й неминуче в тій чи іншій ситуації, з того чи іншого приводу оте сакраментальне: Будьте толерантні, вибачливі, вирозумілі!..

Спосіб думання отих представників загибаючого світу, усю забріханість їх покликів і фраз і гарних слів виявляє як не можна краще нераз дрібний здавалося б і незамітний про око інцидент.

Візьмім для прикладу останню справу з паном Палієвом. В нечуваний ніде в культурному світі спосіб він в одному із своїх органів закинув „Голосові" запроданство — й одержав відповідь едино можливу й відповідну — поличником.

На тому й могла справа скінчитися. Але людина, що одержала поличник, робить з нього „бандитський напад", розвалковує оту несамовиту видумку на сторінках своїх пресових органів й організує т. зв. „громадську опінію" для осуду „таких методів" політичної боротьби.

І „громадська опінія" загибаючого світу, отієї „вспульноти загрожоних" відгукнулася як-стій і надиво одногідно, не зважаючи на всі свої ж власні „порахунки" із групою людини, що одержала поличник. І тому має рацію пан Іваненко, коли пише зприводу тієї справи про „ясний розділ", про „неписаний, але природній союз"... Але союз „Діла", ФНЄ і „Нової Зорі".

„З ТАКИМ ПІДХОДОМ"

Всі вони — і „Діло" і „Нова Зоря" й інші вхопилися видумки пана Палієва про „бандитський напад" і зарепетували в один голос словами „Діла": „З таким підходом до писаного слова і робітників пера — рішуче не можемо погодитися".

Не хочемо входити в те, як назвати такий „підхід робітників пера" з „Діла" і „Нов. Зорі", які не вміють розрізнити поличника і п'ястука і, які „єдиним можливим засобом сатисфакції" супроти клеветників, денунціяторів і фальшівників вважають... громадянський суд?!

Не хочемо входити в те, як і взагалі не торкалися б ми тієї справи, якщо б не становище „Діла" піддерджене „Н. Зорею" і втішно підхоплене „У. Вістями" про те, що „треба відмежувати політичні симпатії й антипатії та нашу внутрішно-ідеологічну боротьбу від засадничих справ, **якими є етика та пошана до друкованого слова, хочби навіть те друковане слово стояло на дуже низькому рівні і дехто в недопускальний спосіб зловживав ним".** (Підчеркнення наше! — бк.).

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ Ж СОБІ!

Моторошно робиться на душі, коли вглибитися в оті „засадничі справи" часопису, що хоче бути провідним органом українства. Оце „становище" „Діла" вказує ясно й виразно на **джерело тієї гангрини,** що точить нашу громадську думку й доводить до „анархізації українського життя" й „македонізації українських відносин".

Бо — зважте — коли якийсь пресовий орган „в недопускальний спосіб зловживає" друкованим словом і без ніяких доказів, без ніяких обоснованих фактів робить вас — як члена суспільности — запроданцем, зрадником, злодієм, бандитом, коли шарпає і плюгавить те, що найдорожче в людини чи збірноти, і вашу честь — то ви маєте прийняти це спокійно, пам'ятаючи завжди... „про етику й пошану для друкованого слова"... І не маєте права зареагувати навіть поличником!

І ще — запам'ятайте собі — коли такий чи інший „робітник пера" цілими роками руйнує за допомогою „писаного слова" національні надбання, підриває авторитет і добре ім'я загально-національних установ — то „батьки народу" з „Діла" чи „Нової Зорі" скажуть вам бути толерантними, вибачливими, вирозумілими проти руїнників, анархістів і всякого темпераменту пресових бандитів — бо цього знову ж таки вимагає „етика та пошана до друкованого слова"... І ще порадять хіба йти з ними на... громадянський суд, в той час коли оті бандити пера засідають разом з моралізоторами — „батьками народу" в одному ж таки товаристві письменників і журналістів, що між іншим має дбати за повагу журналістичного стану і писаного слова...

І ще вкінці — коли таким чи іншим пресовим „органам" забагнеться вибілювати, а навіть звеличувати зрадників і ренегатів, затроюючи і розкладаючи тим громадську думку, коли вони в своєму безсиллі хапаються навіть й найбільш гидких метод денунціяції в боротьбі із своїм противником, коли їх „робітники пера", щоб здескредитувати, понизити в очах громадянства, таку чи іншу невигідну собі особу чи групу, хапаються фальшування, підлої клевети, а то й провокації — то знову ж і знов ви почуєте неминуче поклики до... толеранції, згідливости, консолідації і про „етику та пошану до друкованого слова, хочби навіть те друковане слово стояло на дуже низькому рівні і дехто в недопускальний спосіб зловживав ним".

Чи треба прикладів? Їх уже чимало — нераз і широко обоснованих — наводили ми в „Голосі". І **тих прикладів, наших конкретних закидів і доказів не опрокинув досі ніхто.**

ДО КОГО ВОНИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ?

Наприкінці наших сьогоднішніх завваг хочемо підчеркнути, що з усіми отими покликами до толеранції і вимогами покривати мовчанням усяку гидоту звертаються наські моралізатори головним чином і в першій мірі до молоді чи вірніше до молодого націоналістичного світу серед українського громадянства.

До тієї молоді, якій „батьки народу" не пустили досі плазом ні одного молодечого промаху чи незваженого пориву. До тієї молоді, якій довгими роками відмовляють не то вже усяких заслуг, але й і дейних спонук у її діянню. До тієї молоді, яку замісць підтримати і тільки зрозуміти нераз — копали, очорнювали і плюгавили всі, хто хотів і не хотів.

Тяжко це збагнути, але факт залишається фактом, що признання за свою працю для організації українського села в економічній і культ.-освітній ділянках і піднесення його національної свідомости українська молодь знаходить тільки в чужих. Що її успіхи і змагання ставлять за приклад своїй — польській — молоді різні офіційні польські органи.

Хочби й тіні такого признання ви в українській „офіційній" пресі не знайдете. В ній кожна стаття про свою ж рідну українську молодь сповнена лайкою, клеветою — в найкращому випадку недоціннюванням або промовчуванням. Ми далекі від того, щоб все, що діється серед української молоді похвалювати і приписувати їй усе найкраще. Багато ще в молоді недотягнень, недомагань, явищ з якими треба безпощадно й гостро боротися. Але й годі судити все в чамбул.

ТОЛЕРАНТНИМИ НЕ БУДЕМО

Ніколи ж не вимагали ми й не будемо вимагати толеранції й вибачливости супроти того, що чинимо, що думаємо, чого прагнемо ми. Але ж не можуть і не сміють вимагати від нас толеранції супроти брехні, підлоти — і національних злочинів ті „батьки народу", що своєю нетолеранцією супроти молоді, своїм злочинно-згірдним відношенням до всього, що вийшло з її почину й зусиль, відштовхнули її від себе й казали їй шукати нових, власних шляхів. Ті, що толерують, промовчують, а то й виправдують в себе усяку негідь і погань.

Ми не прихильники, ні звеличники п'ястука, ломаки чи терору. Як уже ми заявляли нераз у „Голосі" — боремося тільки словом — і працею змагаємося за здійснення нашої ідеї. Супроти ворогів і противників визнаємо засаду справедливости і чесної гри: око в око, один проти одного й лежачого не бити. Але коли хтонебудь поважиться плюгавити нашу Ідею, зневажати і шарпати нашу честь — то не завагаємося зареагувати хочби й поличником.

Бо такий наказ нашої моралі й етики!

Б. Кравців.

Ідеї не значать нічого, якщо немає відваги, щоб їх здійснити.

Майбутнє належить оптимістам — тим, що хочуть, — тим, що діють. Клемансо.

З життя і преси

ЦЕ ТАК З ПРЕСИ!

„У. Вісти" з 1. жовтня ц. р. надрукували на першій стороні п. з. „Нове геройство" такий звіт з „відправи" „ФНЄ" в Добромильщині:

„На день 29. вересня скликав місц. діяч М. Гец у Добромилі пресово-політичну нараду для обзнайомлення Добромильщини з пресою ФНЄ. На нараду прибули кількадесять селян з довколишніх сіл а зі Львова приїхав член Пол. Колегії ФНЄ мґр. Дзьоба. Безпосередньо перед нарадою ВДЕРЛИСЬ на салю під проводом мґр. Зин. Тершаківця (сина унд. посла) типи, що подавали себе „ГРУПОЮ „ГОЛОСУ" (?! — р.) і внеможливили відбуття наради. Організатор наради не був приготований на таке „геройство" й нараду відложив на інший день". (Підч. н. — р.).

А ЦЕ ВЖЕ З ЖИТТЯ!

Нам пишуть: Дня 29. вересня ц. р. приїхав до Добромиля представник ФНЄ м. мґр. Дзьоба, щоб відбути нараду ФНЄ, скликану обласним на Добромильщину п. Миколою Гецом, студ. прав, б. гетьманцем, що не цілий рік тому лаяв завзято ФНЄ й Палієва. Пан Гец розіслав запрошення не тільки до фронтовиків, але й до ідейної молоді сіл. На нараду явилося яких 60 осіб, в тому всього трьох прихильників ФНЄ з Ляцька. І зразу із самого початку привітали присутні п. мґр. Дзьобу питанням: битися, чи миритися? Замісць відповіді — зорієнтувавшися, що на залі самі нефронтовики — п. мґр. Дзьоба втік з кількома фронтовиками до другої кімнати. Але скликані на нараду прийшли й сюди і тут стали запитувати пана маґістра, як то було з отим інцідентом „вождя" ФНЄ з п. ред. Федорикою. Викручувався він, як міг, і своїми відповідями звеселив вельми присутніх. Під сміх і реґіт „відступив в порядку" до сіней, а звідсі вже „фронтом" на місто, згідно з вказівками „школи фронтовика". І таким чином із почину п. Геца, що хотів похвалитися „фронтовиками в Добромильщині" вийшов пшик. П. мґр. Дзьоба від'їхав з нічим до Львова. р.

СПРОСТОВУЄМО!

В 34. ч. „Голосу" надрукували ми допис з Долинщини п. з. „Деморалізатори" про поведінку п. Володимира Клюка члена ФНЄ, урядовця українбанку з Болехова, підчас реферату в Церківні. В цій справі одержали ми два листи: від п. В. Клюка й управ установ у Церківній, які стверджують однозгідно, що п. Володимир Клюк у своєму రефераті на теми ощадностево-кредитові ні одним словом не згадував про ФНЄ, ані не пропагував його ідеології і, що своєю поведінкою не дав ніякої причини до якогонебудь згіршення чи деморалізації.

Супроти заяви самого п. В. Клюка підтвердженої листом із печатками й підписами читальні „Просвіти", Кружка Р. Ш., Коопер. „Згода" й окремими громадянами з Церківної, спростовуємо оцим подані дописувачем М. У. закиди проти п. Володимира Клюка, як теж не згідно з правдою згадку про вислів Всч. о. Ярослава Левицького, щоб направити заподіяну їм поміщенням у „Голосі" дописом кривду.

Усіх же дописувачів „Голосу" просимо писати тільки правду. Інакше будемо змушені подавати до прилюдного відома прізвища усіх несовісних дописувачів. В боротьбі з політичним противником націоналістам не вільно вживати брехні!

Редакція „ГОЛОСУ".

Перед львівським судом

В днях від 28 вересня до 1. жовтня 1937. р. відбувався у Львові перед судом присяглих процес проти **Олени Жарської і 9-ох товаришів.**

В акті обвинувачення читаємо, м. ін., так: „Обвинувачую **1. Жарську Олену (літ 23), 2. Ваврука Василя (л. 28), 3. Кравчука Івана (л. 29), 4. Гайошка Степана (л. 24), 5. Ґрунтаса Івана (л. 23), 6. Бойчука Гриця (л. 21), 7. Моргала Гаврила (л. 28), 8. Салдака Семена (л. 24), 9. Луцькова Костя (л. 36), 10. Смулку Івана (л. 31)** (всі із Белзчини пов. Сокаль) в тому, що: від 1934. р. на терені львівського воєвідства, а зокрема повітів сокальського, равського й жовківського, беручи участь у тайному союзі п. н. „**Організація Українських Націоналістів", що змагає через пропаґандивну діяльність, громадження зброї, організування актів саботажу, терору та піднесення повстання для відірвання від польської держави південно-східніх земель, — увійшли в порозуміння з іншими особами в цілі поповнення злочину стану (арт. 97. § 1 кк.)", а Жарську** ще й за те, що в цілі розповсюднювання переховувала **нелегальну літературу ОУН (арт. 155 § 2 кк.).**

Після кривавих подій у Варяжі (30. VIII. 1936. р.) поліція перевела ревізію в О. Жарської в Белзі й тут найшла великий архів нелеґ. рефератів, записок, звідомлень, пропаґ. літератури і т. п., як теж револьвер — „Наґан".

За винятком О. Жарської, яка в слідстві не зізнавала взагалі нічого, а на розправі до приналежности в ОУН призналася, всі обвинувачені свою вину заперечили як у слідстві так і на процесі.

Прокур. свідки підтверджували тези акту обвинувачення. Свідки оборони виказували правдивість зізнань підсудних.

В світлі акту обвинувачення О. Жарська, це член Повіт. Проводу ОУН, а В. Ваврук, б. в'язень Берези К. — повітовий комендант ОУН. Що цей підсудний є членом ОУН, то про те свідчить, м. ін., знайдений у нього реферат про „творчий націоналізм" ФНЄ (палієвщину). В. Ваврук — подає акт обвинувачення — представляє Палієва як „карієровича, що програвши в леґальних партіях, не можучи вступити до ОУН, створив леґ. націоналістичну партію".

Від середи пополудні цілу п'ятницю була тайна розправа для відчитування нелеґ. літератури ОУН. В часі розправи казав прокур. арештувати свідка Дмитрука за його зізнання, (інші в слідстві, а інші на розправі).

В п'ятницю рано (1. X. ц. р.) почав **промовляти прокуратор.** В закінченні своєї, майже 3-годинної промови, домагався прокурор суворого засуду для всіх обвинувачених, зокрема для О. Жарської. Вона була вже карана за Варяж **1. роком в'язниці із завішенням на 3 літа. У Варяжі О. Жарська на чолі відділу 150 людей, із „Наґаном" у руці, напала й розбила відділ людовців і комуністів (2 тис. людей).**

Після прокуратора перший промовив обор. **Ст. Шухевич,** який у своїй дуже річевій, промові збивав твердження прокуратора та знавця графолоґії адв. А. Обляса. Зокрема опрокинув оборонець твердження прокуратора про те, що український націоналістичний рух це штучний витвір ворожих Польщі аґентур та що він діє тільки на терені Польщі. На доказ наводив процеси українських націоналістів у Румунії, а передусім на СУЗ, при чому покликується на вістки подавані про арешти й процеси українських націоналістів „Голосом", зокрема про останній великий процес націоналістів у Білій Церкві на Київщині, в Одесі й ін. („Голос" ч. 38 і попер.).

Після нього промовляли **обор. Паньківський, Бобинський і Старосольський.**

Оборонець Жарської — др. Старосольський характеризує її як „Жанну д'Арк — на одну хвилину, тоді у Варяжі, на чолі відділу", а позатим як учительку (без посади), ціла діяльність якої — оці всі реферати, звідомлення і т. д. і т. п. були випливом найглибшої потреби її душі. Всі обвинувачені вийшли із села (малоземельні селяни або дрібні купці), з гущі народу і для цього свого народу по своїй змозі і силам працювали в кооперації, „Просвіті" („Самоосв. Гуртках"), беручи діяльну участь у громадянському житті свого середовища.

В п'ятницю вночі (год. 21.30), на підставі вердикту суддів присяглих, трибунал проголосив такий присуд: **1. Олена Жарська — 6 літ і рік (за арт. 155), лучний присуд 6 літ в'язниці; 2. Василь Ваврук — 6 л. в.; 3. Іван Кравчук — 8 літ в.; 4. Степан Гайошка — 4 р. в.; 5. Іван Ґрунтас — 4 р. в.; 6. Гриць Бойчук — 3. р. в.; 7. Гаврило Моргало — 3 р. в.; 8. Семен Салдак — 3 р. в.; 9. Іван Смулка — 3 р. в.**

Всіх позбавлено громадянських прав на протяг 10-ти літ.

Костя Луцькова звільнено.

Оборона заповіла касацію.

„Культура"

Виходить собі в Познані такий часопис, що називається „Культура" (?). І от в 38. ч. тієї „Культури" вельми „культурні" редактори написали вельми „культурну" статтю п. з. „Відли в ґербє" (це про наш Тризуб, який авторка цієї статті якась „культурна" Мрозовецка назвала вилами). Та навіть полякам не всмак була оця „культура", бо ось в варш. Бюлетені польсько-українськім помістив поляк п. Ф. Загора отвертого листа до редактора „Культури". В тому листі пишеться між іншим таке: „Що з цього, що не будемо признавати назви українцям 40-мільйонового народу? Що ж із цього, що висміємо один із найстарших державних ґербів, що знехтуємо і з болотом змішаємо культуру, знаменовану непослідніми пам'ятками від IX. ст.? Думаємо, що навіть цим не обидимо українців тілки покажемо недостачу... культури. Допустім вкінці, що чотирократно збільшимо число поліціянтів у Східній Галичині, що оповістимо нову народову позичку на рятування польського стану посідання на кресах — чи це хоч на крок посуне розв'язку польсько-українського питання?"...

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

Не відмовте помістити в Вашому цінному часописі цієї моєї відповіді на отвертого листа п. Триюди Григорія в ч. 35. „Голосу" з дня 12. вересня 1937.

На вступі заявити мушу, що п. Триюда звернувся на фальшиву адресу. Бо старався він про практику не в Центросоюзі, тільки в О. С. К. Збараж, що є зовсім окремою, автономною, незалежною від Центросоюза правною особою і в її виключній компетенції лежить вирішно полагоджувати всі її персональні справи. Незалежно від того я справою п. Триюди поцікавився та зібравши потрібні інформації бажаю виявити їх на сторінках Вашого часопису.

Вся кооперація для загального закупу і збуту з Центросоюзом на чолі завжди радо вітає охочих учитися в кооперації, але стоїть на слушному становищі, що практика — це не посада, тільки наука, тому мусить бути безплатна. П. Триюда вніс подання разом з кількома іншими практикантами 20. XII. 1935 до О. С. К. Збараж, заявляючи водночас одному з членів Дирекції, що рефлектує на платну практику, як переходову стадію до платної посади. Супроти того Дирекція приняла двох інших, бідніших хлопців з Нового Села і з Луб'янки на науку до яєшного маґазину як безплатних практикантів, а подання п. Триюди було відложене, бо він **безплатної практики не хотів.** Правда, сталося це аж в березні 1936. р., але скрізь і завжди практиканти приймаються не тоді, коли внесуть подання, тільки тоді, коли є вільне місце.

Відносно чужих фахівців — справа ця широко була обговорена та вичерпно вияснена на пресовій конференції Центросоюза в березні ц. р., що на неї запрошено було теж і представника „Голосу".

Дякуючи за поміщення цього листа прошу приняти вислови поважання

Львів, дня 4. жовтня 1937. р.

Юліян Шепарович.

До Хвальної Редакції часопису „Голос" у Львові. Прошу в найближчому числі „Голосу" помістити слідуючу мою заяву:

Події зв'язані з „Днем Подгір'я" у Глибівці, потвердили мені, що попередні пресові закиди проти людей з Ф. Н. Є. є правдиві. І так:

1. Каригідно неправдивими є репортажі про „День Підгір'я" вміщені в 206. числі „Укр. Вістей" і 21. ч. „Стан. Вістей";

2. Провокаційними є замітки, що поліція розганяла наше свято;

3. Інтриґою є, що п. Тарас Чубатий надуживає авторитету ОСУК в поширенню Авангарду (передрук „Гром. Голосу"). Подібні методи боротьби личать хиба комуністам та радикалам, а в ніякому випадку Націоналістам Фронтовикам. Подібними методами не двигнемо Української Нації до висот.

Через повище перестаю з нинішним днем бути членом ФНЄ.

Глебівка 27. вересня 1937.

Дмитро Макар.

Приєднати нових передплатників — це повсякчасний обов'язок кожного читача „Голосу".

У волинській тихій стороні...

(Докінчення).

Колись у Бродах зустрів я одного добродія. „Галичани! Коли б ми, волиняки, мали ці можливості, чуда доконали б“. Святі слова! А коли на подібні теми балакав я з галичанами, усміхалися. Мовляв, фантазія. Бо тиснуть. В кожному випадку національна псіхе шукає виходу до того, що є всім, життям, його стихією. Якжеж мало розуміють цю глибоку рису, великий підклад! Звідсі туга до рідного, до національного життя до його повноти. Звідсі зовсім простий висновок: територіяльна Волинь, як штучний витвір, **не є знана навіть,** існує **психологічна** Волинь. Волинь національна, українська, первісна, сильна. Волинь з тугою, до чого?

Потяг витакує рейками — так-так, так-так. Рейки ріжуть загони, тікають лісами, селами, балками. В вагоні військо. Вертаються з маневрів. Обличча виснажені, темні. При вікні стоїть вояк з розсміяними очима, вдивляється в село. Груди піднімаються, а вітер підхоплює запах чорнозему й кидає його в вікна, в груди вояка. „Ось моє село— каже, вертаю з маневрів. Нема, як наше село, як наша земля. Біля Варшави піски, голод, люди якісь страшні. Здоров! — кидає крізь вікно, а дядько стає, затримує коні, пізнає. Потяг тікає. „Ось моя хата — показує, завтра буду дома“. І тішиться, як дитина. Так, „вона — земля“! Під сірим одностроєм б'ється українське серце. Воно чує її — землю. А там пісня, там українська стихія, під тими стріхами й верболозами.

Селянський молодняк

Колись у селі С. захотів один селянин поставити п'єсу. Такий звичайний, звичайнісінький. Що? Передумав, що знав, найкраще „Сватання на Гончарівці“. Зібрав селян, поділив ролі. Зайшовши до нього, пояснюю, що при браку декорацій, костюмів, голосів, — неможливо поставити. Раджу щось легшого. Нічого не помагає. „Зробимо. Пісні викинемо. Декорації самі зробимо“. Нічого не помогло, що я йому виясняв. І дійсно заграв. Сам режисер, декоратор, організатор. І треба було бачити, як безапеляційно його — селянина, кума, сусіди — слухали всі. А інтелігентка, вчителька (українка) рук до цього не приклала. І то в тому самому селі. За посаду побоювалась. Це один тільки фрагмент, — вирваний з життя, яких зрахувати не сила. І до цього той селянин бібліотеку має, власну. Знає багато, чого навіть багато інтелігентів не знає. Радикал? Ні, він не знає партій, фронтів, тактик. Це моноліт— отой селянський молодняк. Впертий, послідовний, витревалий. Незрозумілий, але не байдужий, бо стихійний. Праці не афішує для посад, мандатів, популярности, тільки заспокоює підсвідомий гін.

Батьки чи... вороги народу

А інтелігенція? Малий її відсоток **живе теоретичним національним життям.** Без змоги праці в освітніх і культурних організаціях, вона працює над собою **індивідуально.** Бо що робити? — спитаюся словами згаданої панночки. Або праця в проурядових організаціях, або ніяка. Це й трагедія. Вихована часто в польських школах, вона, як той селянин, чує серцем правду, але для інтелігенції цього мало. Скажете, є ж українські гімназії... Так, але напр. кремінецька ледві втрималася, не найкраще мається справа й із луцькою. Йдуть туди переважно діти селян. Одже біднота. А інтелігенція? Вони — „батьки народу“. — радо критикують сучасну молодь.

Наше українське життя здається, є для них тільки об'єктом обсервації і критики. З делікатности не виявлю прізвищ тих батьків чи радше ворогів народу, але коли мій голос дійде до них, хай зроблять перед собою рахунок сумління. Вийде на краще.

Здавалось би, що молодий нарибок, близький до потреб села, повинен іти йому назустріч. Так часто буває. Але... Є знову „але“, що не дає змоги працювати й те „але“ ми вище порушили, хоч тільки частинно. Не можуть бути розвинені сили молодняку, бо: перше — виховання національне в школах є дуже проблематичне. Справа шкільництва на Волині є дуже болючою справою і до того одною з головних. Маємо на увазі початкове й середнє шкільництво. По друге: інтелігенція відпливає до міст, і селу, як база, не має працівників (хоч інколи селянські діти лишаються в дома). По трете: є її за мало. А коли так, то зовсім ясно, чому село кермується інтуїцією, мимоходом кажучи, зовсім доброю, поскільки агітатори не впливають на село деструктивно й згубно.

Є це стан анормальний, стан не прогресу, а точки замерзання, стан, що дається болюче відчути. Українське життя на Волині є стихійним, здоровим, але мусить мати право нормального розвою, як таке право частинно має й Галичина. Припинити його можна, спинити ніколи. Бо те, що є складовою частиною існування людини, не дасться відняти від неї.

Преса, преса, преса!

Ми згадували вище про можливості поглиблювання національного життя на Волині. Є нею по перше: преса, по друге: преса, по трете: преса! Можливості є величезні. Питання тільки, яка преса. Напевно не „каменярська“. Можемо сміло сказати, що там іде до її занепаду, хоч і там була вона вбогою (головно в Ковельщині). Вигадки про український „капіталізм“, „клясову боротьбу“ і т. д. належать до тих випарів людського розуму, що рясно сіявся пів століття тому й що несе неволю духа й розуму.

Представляючи життя таким, яким воно є, не думаємо зовсім бути „справедливими“. Твердість життя є найбільшою правдою.

Не слушно є поширена думка про **тихе** волинське плесо. Чи боротьба в українському суспільстві в сучасну хвилину, чи радше боротьба доктрин не має в собі щось з раціоналістичного XIX. ст.? З доктринерства утопій за точки програм, тактику і. т. д.? Кажучи словами Куліша: „живем ми розумом — а серце тихо спить“, чи не є в цім доля правди? Так! А на Волині серце не спить. Саме там, де здавалось все тихо, дрімає велика сила любови, яка є сама в собі великим скарбом в потенції, а чейже не на рекляму опирається ввесь **осуд.** Така критика не дійшла б до правди. І на Волині є одчайдухи. Є „пориви огнисті“, є стихійність українського життя, неокресана, невиточена, але **українська.** Читайте польську санаційну пресу (напр. „Волинь“), а на її шпальтах побачите те саме, хоч з іншим підходом. Правда не сховається. Стихійність не партикулярна, волинська, але передовсім українська — подобається це кому, чи ні. Від інтелігента до селянина, зустрінете те саме.

Тому ви почуєте нарікання на Волинь, що там не поширене У.Н.Д.О, Ф.Н.Є. „каменярство“ і т. д. Але це не злочин, що якась партія має десь мало членів. Українців же на Волині біля двох мільйонів і цього вистачить. Треба там тільки праці, праці, і ще раз праці.

А преса поволі просякає в маси. Ідейна молодь намагається поширити українську пресу там, де вона мусить бути, пресу здорову, національну. Ще рік, два й справи будуть далеко кращі.

За духа, не за обличчя!

Трудно в одній статті накреслити всі болячки українського національного життя на Волині. До деяких ми ще вернемося. Але треба признати, що головно галицькому суспільству ці проблеми не зовсім знані. Не рішаємо, **чому воно є так, а не інакше,** але є. Як теж є стихійний потяг до Галичини волиняків, які знають що є членами одної нації, дітьми одної Матері разом з галичанами, а цього зв'язку не розірве ніщо.

Життя на Волині йде, прориваєтся вперід. Не маючи змоги вилитись у національних організаціях, твориться самостійно, стихійно. Поміч хоч утруднена, не є виключена. Завданням української інтелігенції Волині є працювати над собою, єднатися духово з українською Галичиною, поширювати пресу — українську, здорову.

А Галичина, коли трактує партикуляризм, вважає його „нормальним“ явищем, ніколи не буде ані зрозуміла, ані близька селянинові й інтелігентові на Волині. Розбрат є розбратом. Маси Волині є величезним резерватом, який поволі активізується самочинно, як цього далеко не вистарчає, як не вистарчає дитині колиска, коли дитина хоче йти. Над цим хай подумають ті, що мають змогу не тільки думати, але й робити. Не з сантименту. Боже борони, а з того почуття, що „вогнем живущим буха“, коли воно є. Може „реальна політика“ каже робити щось інше, але селянинові на Волині байдуже до фраз, вони для нього страшні, бо їх він не розуміє. Не розуміє цього й інтелігент, бо він зріс в інших обставинах, в обставинах — де бореться за душу, не за обличчя.

В. Пилипчук

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

Оцим розписується

Конкурс

на три категорії малюнків українських мистців:

1. **Богородицю-Діву (Богоматір, заступницю України);**
2. **Історичний образ із світліших моментів давньої або сучасної історії України);**
3. **Український краєвид (з якоїнебудь околиці українських земель, включно до мотивів урбаністичних).**

Формат, техніка та **малярський характер** (реалістичний, імпресіоністичний, стилізований і т. п.) — довільні.

Висота нагород:

За найкращу Богородицю-Діву одна нагорода у висоті . . 250 зл.
За найкращий історичний малюнок одна нагорода у висоті . 250 зл.
За український краєвид дві нагороди:
перша у висоті . . . . 200 зл.
друга у висоті . . . . 150 зл.

Малюнки призначені на конкурс висилати до 15 жовтня 1938 на адресу **Природничого Музею Тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецького 24** із зазначенням що малюнок призначений на конкурс. Малюнки мають бути непідписані. Своє прізвище має артист подати в прилученій до посилки, замкненій коверті.

Малюнки залишаються власністю мистців і будуть звернені по оголошенні вислíду конкурсу та по евентуальній виставі надісланих праць.

Сума призначена на нагороди зложена на окреме конто до „Земельного Банку Гіпотечного“ у Львові.

Склад дотичного жюрі подасться до загального відома у свойому часі.

Львів, 1. жовтня 1937.

Ліна Федорович-Малицька.

Усе велике на світі здійснюється тим робом, що людина почуває себе відповідальною на свойому пості — чи видять її усі, чи ні, чи дякують їй, чи ні, врешті без запоруки навіть, чи успіх покажеться колись вартим цілого труду, чи ні.

Георг Штамлер.

Із СУЗ

Б'ЮТЬ НА ТРИВОГУ ЗПРИВОДУ ПРОВАЛІВ

Звідомлення народного комісаріяту земельних справ „УССР“ про стан польових робіт з 10. вересня викликує серед большевицької преси істеричний крик погроз проти „ворогів народу“, що позасідали по земельних управліннях, МТС, радгоспах і колгоспах, та „зриваютьсоціялістичне будівництво в сільгосподарстві“. Як досі шукала большевицька преса винновників завжди серед селян, так тепер шукає їх серед совєтських бюрократів. Наближаються же вибори до верховної ради СССР — і Сталін хоче придбати собі ласки в селян, мовляв, „чинуші“ винні у всьому лиху!

Процес проти урядників вінницького „Заготзерна“ вказує на те, що з хлібозаготовлею на СУЗ не гаразд. Звідомлення ж наркомзему говорить, теж про такий самий стан обмолоту хлібів по всіх СУЗ. Досі обмолочено 89,3 відсотків скошеної площі. Вінниччина відстає надалі, обмолотивши тільки 78,8 відс. Ще гірше представляється хлібоздача. Поодинокі райони здали щойно 40 відсотків. Решти збіжжя селяни не хочуть видати.

Теж в збиранні цукрових буряків нотує большевицька преса тільки провали. Зривами темпів, як що-річно, розпочали поодинокі райони збір буряків. З великих перехвалок большевицьких письмак про великі врожаї пшик. Покищо зібрано з кожного гектара по 152,6 цн., хоч всякі „стахановці“ хвалилися, що збиратимуть пересічно по 300 цт., по 500, ба навіть по 1000 цт. з гектара.

Не краще представляється й осіння оранка та сівба озимих. Більш як місяць тому, як розпочалася сівба, а на 10. вересня виконали тільки 70,9 відсотків засівів. Всюди бракує тяглової сили: трактори, коні. Всюди обмаль палива і плугів так, що оранка затягається в безконечність.

В Донбасі теж провали. Не помагають драконські розпорядки новоіменованого наркома важкої промисловости Лазаря Мойсейовича Кагановіча. 15. вересня видобуто лише 84,1 відсотків пляном призначеного вугілля. Просто катастрофально представляється видобуток залізної руди — 71,6 відс. — і марганцю — 57,5 відст.!

Нема то як большевицькі „темпи“ і московська „організованість“!

ВИГЛЯДИ ВИСОКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

Деякі дані про стан високих шкіл в Україні напередодні навчального року подають „Вісті“ з 21. вересня: „Не всі виші — пише газета — мають затверджені програми і плани найважливіших дисциплін. Не з усіх дисциплін є лектори і викладачі. В хаотичному, а по деяких вишах України й зовсім занедбаному стані викладання соціяльно-економічних дисциплін. В ряді вишів ще зовсім не приступали до викладання таких найважливіших дисциплін, як ленінізм і діалектичний матеріялізм... На розписах лекцій і досі рябіють білі плями, так звані „вікна“. В київському, харківському університетах, в київському індустріяльному інституті, в ряді педагогічних інститутів системи Наркомосу УРСР до останнього часу займали ряд відповідальних посад і кафедр нині викриті троцькістсько-бухаринські буржуазно-націоналістичні шпигуни і інша фашистська наволоч, що звила була собі кубла в цих учбових закладах. Залишки їх, ще й досі не викриті, притаїлись по затишних кутках різних допоміжних установ, лабораторій“.

Як бачимо, перспективи не надто світлі...

Усюди націоналісти!

Числа большевицьких часописів за останній час переповнені вщерть алярмами, що в Україні на кожному кроці чигає націоналістична небезпека. Так напр. „Вісті“ з 22. вересня пишуть про Чернігівщину: „Довгий час орудували **агенти фашизму, буржуазно-націоналістичні виродки** у черніг. обкомі КПбУ та в інших обласних керівних організаціях. Шкодили вони на всіх ділянках, не обминули й ідеологічного фронту. На відповідальні ділянки національно-культурного будівництва вони надсилали своїх прибічників. В обласному відділі народньої освіти протягом довгого часу **один ворог-націоналіст змінював другого ворога-націоналіста.** Розставлялись ворожі люди в культурних установах й організаціях, по районах: у відділах напр. освіти, в музеї, в бібліотеках тощо... У Коропській повній середній школі завідувачем педагогічної частини до останніх днів працював якийсь Убекун, якого притягали до відповідальности **по справі СВУ**, а вчителя мови Шерила не раз знімали з роботи **за націоналістичні вияви.**

Подібний букет — пише газета далі — і в Сивольській школі, Комарівського району. Завідателя педагог. частини Неізвестного притягали теж **за вияви націоналізму;** там же працюють виключені з партії з політичних мотивів В'ялий, Карпенко. Вся ця зграя розвалювала школу, культивувала **антисемітизм.** Або ось, у Талалаївському районі Великобубнівська неповна середня школа довгий час **очолювалась націоналістом** Юрченком. І коли цей ворог був викритий, його з ласки обласного відділу наросвіти перекидають у Батуринський район.

„У Буринському районі — продовжують „Вісті“ свої алярми — завідує районною бібліотекою Яблуновська. Вона дає призовникам книги з портретами ворогів народу, які вихваляють їх. У бібліотеці **є твори класиків марксизму, ленінізму, але вони зачинені в шафах,** не видаються читачам; жодного їх примірника не видно у вітринах. Таким же чином укомплетовано 17 пересувних бібліотек для колгоспів... **Буржуазно-націоналістична** погань звела собі гнізда і орудує **в музеях,** перетворюючи ці культурні заклади не на осередки комуністичного виховання, а на місця ворожої **націоналістичної фашистівської агітації.** У Путивльському краєзнавчому музеї колишній директор Шарапов і науковий співробітник Луговський сфабрикували діяграму, в якій протягали **контрреволюційно-фашистську** расову теорію. В цьому ж музеї зберігається альбом, в якому розписана „діяльність“ запеклих ворогів народу. У Роменському музеї відверто через експонати **оспівується куркуль.** Там же діяграма, в якій показано цифри про землекористування в дореволюційний час у такому дусі, нібито вся земля належала селянам і лише незначна частина — поміщикам і куркулям. У Новгород-Сіверському музеї антирелігійна кімната перетворена на розсадник релігійних забобонів“.

Кінчить газета врешті свою статтю на поодиноких керівниках обл. відділів нар. освіти: „Завідувачем Роменського відділу наросвіти працює Підгурський. Під його носом діють буржуазні **націоналісти в музеї,** але він прокинувся сліпим. І це не випадково. Адже він раніше, працюючи в Новгород-Сіверському районі, перекручував національну політику, за що був знятий з роботи. У Ніжині завідувач районного відділу наросвіти Вертелецький прийняв на курси мовників **націоналіста Шумського,** колишнього попа Сиволожського... З відома керівника відділу нар. осв. Фесенка політично заплямовані люди, після зняття з роботи в одному місці, надсилались на роботу в інші місця. Однак Фесенко і тепер очолює обл. відділ нар. освіти“.

Стільки одна протинаціоналістична стаття. „Вісті“ з 24. вересня атакують в подібний спосіб систему народньої освіти в Харківщині. „**Буржуазно-націоналістичне** охвістя — пише газета — культивувало в ряді шкіл Харківщини **звірячий національний розбрат, пропагувало ворожі „теорійки“ про другорядність російської мови...** Можна назвати десятки фактів, коли в ряді шкіл Старо-Салтівського, Покрово-Богачанського, Лубенського, Кигичівського та інших районів области буржуазно-націоналістична погань намагалася **виховувати дітей в антикомуністичному дусі, прищеплювала їм зневажливе ставлення до російської мови.** У самому Харкові ворог народу буржуазний націоналіст Соловей поставив ряд шкіл з навчальною російською мовою та національно-меншинові школи в дуже важке становище. Насаджував сюди своїх політичних з жовто-блакитного табору“.

(Усі підчеркнення наші — Ред.).

На розстріл

19. вересня запав присуд у процесі проти українських націоналістів в Білій Церкві. В присуді сказано, що „колишній завідувач земвідділу Святненко, колишній старший агроном земвідділу Мисько, колишній старший агроном Озерянської МТС Пастушенко, колишній старший ветеринарний лікар райземвідділів Василенко та колишній завідувач районної ветеринарійної лікарні Чернявський були учасниками антирадянської буржуазно націоналістичної диверсійно-шкідницької організації“. Всіх їх засудили до РОЗСТРІЛУ.

18. вересня запав присуд „проти контрреволюційної шкідницької зграї, що орудувала в системі „Заготзерно“ — в Вінниці („Вісті“ з 20. IX.). Засудили: Гамбурга Й. Б. колишнього техн. керівника пункту, Главацького С. Н. — кол. завідувача лабораторії та Плаксивого С. Г. — кол. завідувача складу — до РОЗСТРІЛУ. Вільчинського Й. Й. — кол. керівника пункту та Минковського О. К. — колишнього завідувача складу — до заслання на 10 років кожного.

„Ворогові своєму не дамо жити“

Появилась у Загребі книжечка у катол. видавництві під заголовком: „Свідчення про Росію“. У ній змальовані відносини в „совєтському раю“ на основі оповідань колишніх російських полонених, що по довгих „хожденіях по муках“ щойно тепер змогли вирватися зо Сталінового царства. Крім них подані різні спомини всяких відвідувачів, недавніх загорілих прихильників „пролетарської держави“, про що вже світова преса писала. У книжечці присвячено досить місця Східній Україні, що хочу з'язувати.

Особливо нас цікавлять оповідання хорватів, колишніх полонених, що ввесь час сливе жили на СУЗ. Вони добре пам'ятають вазвязту боротьбу українського народу з большевиками за самостійність України, „але большевики — оповідають — їм (українцям) не дали і задержали їх під російським пануванням“. Живши між нашим народом, оці хорватські селяни й робітники розказують, хто такі українці; вони знають смутки й радості, голодування й терпіння нашого народу під кермою „братнього“ московського.

„**Більш разів** — розказують — **захоплював голод** особливо в Україні. **Там селяни ненавидять москалів і большевиків. Й одні й другі чужинці та противники волі українського народу**“. (Всі підкреслення в оригіналі). „Селяни з ненависті до большевиків не хочуть сіяти, а що сіють — жне держава та звозить у держ. шпихлірі, де хазяїнами — жиди. Селяни животіють. Їдять листя й траву та вмирають. Одначе кажуть: — **Якщо ми вмираємо, здохне й большевицька власть. Ворогові своєму не дамо жити**“.

Описують оці самовидці голодові страхіття українського народу на СУЗ. „Коли проходите українським селом, ніде не бачите ні собаки, ні кота. Люди все з'їли. Викопували кротів і їх з'їдали...“. Людоїдство було на денному порядку. „**Людське м'ясо продавалось у крамницях.** Цим займались жиди.“. Із стрічок спогадів тих хорватів нанизується ціла голгофта нашого народу під московською займанщиною, як поодиноких людей, так і цілого загалу, як селянина, так і робітника... Тут вам із твердих мужицьких і робітничих слів пресовується фільмовою лентою страхітливе життя-буття та жорстока, на життя й смерть, боротьба українського народу з московським займанцем. На СУЗ „**селяни страшно переслідувані. Голод трупом поклав цілу подільську губернію. Усі вважають, що большевики це вчинили навмисне, щоб доцента знищити українців, які їм сильно перешкоджують, бо прагнуть увільнитись від комуністичного кріпацтва та від московського насилля**“. Ось так засвідчають чужинці, що довгі роки жили між нашим народом у Східній Україні, про змагання-боротьбу та наставлення нашого народу до **москалів і большевиків.**

Завтрішня Европа буде фашистівська

Відвідини Мусоліні в Німеччині.

Вершком великих врочистостей, зприводу відвідин італ. „дуче“ Мусоліні Німеччини, були промови Гітлера й Мусоліні на т. зв. Майфельд у Берліні. Цих промов слухали мільйонові маси, а крім цього їх передавали всі німецькі й італійські радіостації.

Перший промовив Гітлер: „Ми є свідками — говорив він, — історичної події, що відбувається в небувалих досі формах і розмірах. Понад мільйон людей зібралося тут на маніфестацію, в якій беруть теж участь із гарячим почуттям 115 мільйонів громадян обох (італ. та нім. — ред.) народів, а за якою слідкують сотки мільйонів осіб із інших держав, як менше чи більше зацікавлені слухачі.

„Відчуваємо у цій хвилині — продовжував канцлер, — передусім велику радість, знаючи, що поміж нами находиться як гість один із тих великих історичних самітників, які не є предметом історії, але самі історію творять“.

Про демократію і лібералізм сказав Гітлер таке: „Ідеали лібералізму й демократії не вирятували в нашій країні німецького народу від найгіршого в історії незрозумілого насилля. Тому теж націонал-соціялізм мусів видвигнути новий, більш доцільний ідеал, щоби привернути нашому народові ті загальні права людськости, яких йому відмовляли через півтора десятка років. В цьому часі найбільш гірких досвідів — мушу це сьогодні сказати перед німецьким народом і цілим світом — Італія, а зокрема фашистівська Італія, не брала участи в понижуванні нашого народу“.

„Із спільности фашистівської і націонал - соціялістичної революції повстала сьогодні спільнота не тільки поглядів, але й ділання. Є це щастя в такій епосі і в такому світі, в якому видні є всюди руїнницькі і викривлюючі намагання. **Фашистівська Італія стала внаслідок геніяльної і творчої діяльности свого будівничого новою імперією“.**

„Теж і Німеччина — стверджував радісно й гордо Гітлер, — **стала в свому національному становищі й у своїй військовій силі наново світовою потугою. Сила цих двох держав творить сьогодні найміцнішу гарантію вдержання тієї Европи, що має ще почуття своєї культурної місії і не має нахилу запастися у пропасть занепаду внаслідок ділання руїнницьких чинників“.**

Закінчив канцлер свою промову ствердженням, що **„два націоналістичні устрої, повні почуття своєї величности, знайшли до себе дорогу і стоять біля себе,** підчас коли рівночасно ідеї демократично-марксистівського інтернаціоналу можуть виказатися усюди тільки демонстрацією ненависти і роздвоєння. **Кожна спроба, що змагає розбити або розв'язати таку спільноту народів... не вдасться** однаково як через бажання цих 115-ох мільйонів, які творять цю маніфестацію спільноти, так передусім внаслідок волі двох мужів, які перед вами тут стоять і до вас промовляють“.

Після Гітлера промовляв Мусоліні, кажучи, між ін., так: „Факт, що я приїхав сьогодні до Німеччини, не означає, що завтра я поїду деінде. **Приїхав я до вас не тільки** як голова італійського уряду, але **передусім як провідник національної революції, яка цим хоче задокументувати отвертий, міцний союз із вашою революцією. Хоч перебіг обох революцій був різний, ціль до якої обидві вони змагали і яку осягнули, є ця сама: єдність і величність народу“.**

„Життя народів подібно як і одиниць, не є чимось штивним і сталим, але підлягає безустанному процесові перемін. Коли б ліпше знали (у світі — ред.) національні революції Німеччини й Італії, уникнули би багато упереджень, а багато спірних справ стратило б свою основу“.

„Маємо сьогодні ми (Італія і Німеччина — ред.) багато спільних елементів у наших світоглядах. **Націонал-соціялізм і фашизм мають не тільки всюди цього самого ворога, який служить цьому самому панові: Третьому Інтернаціоналові, але мають спільний погляд на життя та історію. Обидва вірять у волю, як у рішаючу силу в житті народів, яку творчу силу історії та** відкидають доктрини т. зв. історичного матеріялізму разом із його політичними і філософічними побічними витворами. **Обидва шанують працю в безчисленних її відмінах,** як вислів шляхотства людини. В однаковій мірі рахуємо на молодь, що її виховуємо в дисципліні, відвазі, витривалості, любові до Батьківщини та в погорді до вигідного життя“.

„Немає диктатур, ні в Німеччині, ні в Італії, є тільки сили й організації, що служать народові. Жаден уряд в жадній частині світа не має до тієї міри попертя в народу, що уряди Німеччини й Італії. Найбільші й найбільш правдиві демократії, що їх сьогодні знає світ, це німецька й італійська демократія.

Деінде політика, під покришкою „незмінних прав людини“, опанована через силу гроша й капіталу, тайні товариства та політичні групи, що взаїмно себе поборюють. В Німеччині й Італії абсолютно неможливо, щоб цього роду сили могли мати вплив на політику держави. Ця ідейна спільнота Німеччини й Італії знайшла свій вислів у боротьбі проти большевизму, тієї сучасної форми найбільш понурої візантійської тиранії, того нечуваного визиску легковірности мас, того уряду голоду крови й неволі.

Цю форму людського звироднння, що живе брехнею, поборював фашизм як найгостріше, поборював її словом і зброєю, бо там де не вистарчає слово, а вимагають цього грізні обставини, треба братися за зброю“. Свою промову закінчив Мусоліні: „Завтрішня Европа буде фашистівська внаслідок логічної конечности випадків“.

Де знівечено увесь ідеалізм, там не виростає ніяка держава, ніяке суспільство.

Людина мусить хотіти чогось, здобути в світі будь-що, щоб самій бути чимось. Навман.

КОРОТКО:

АНГЛІЯ

— Британський гидроплян (водноліттак) „Камбрія“ встановив новий рекорд перелету через Атлянтійський океан у часі — 10 год. 33 хвилини.

КИТАЙ

— Китайська армія уступає на цілому фронті з півночі на південь. Лінія фронту йде тепер уздовж залізничого шляху Пекин — Ганкоу аж до лінії Тіян Тсін — Нанкін. Китайські урядові круги стараються пояснити ці свої воєнні невдачі тим, що — мовляв — цей відворот китайської армії є стратегічно-пляновий і має на меті втягнути ворога (ніппонців) у глибину країни.

— Ніппон. літаки безустанно налітають на столицю Китаю — Нанкін і бомбардують передусім військові обєкти.

— За Шангай йдуть далі завзяті бої. Воєнні ніппонські кораблі й літаки бомбардували північну залізничу станцію.

— Китайські джерела подають, що на протязі серпня ц. р. у боях в Китаю згинуло 450 ніппонських летунів.

ПАЛЕСТИНА

— В Палестині вбили арабські націоналісти англійського комісаря Галилеї Мек Івена.

ПОЛЬЩА

— В Мехові закінчився великий процес проти 60 поль. селян за криваві події під Рацлавицями. 33-ох селян звільнено, решту засуджено від 1. року до 6 міс. в'язниці. Прокуратор заповів апеляцію.

СССР

— На Сов. Білорусі закінчилися великі маневри червоної армії, що в них узяв участь Ворошилов.

ФРАНЦІЯ

— Дві справи хвилюють у першу чергу, під цю пору французьку публичну опінію: голосна справа недавніх бомбових замахів та схоплення ген. Миллера в Парижі. Жінка ген. Скобліна, який допоміг ГПУ схопити свого товариша, виїздила часто на Литву нібито з концертовим турне (вона співачка). На ділі ж — твердить частина французької преси, — вона їздила на Литву до Ковна, бо там міститься велика пропагандина і шпигунська централя Комінтерну. З Ковна вийшов теж безпосередній приказ схопити Миллера.

Нам пишуть

ІЗ КАЛУЩИНИ

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ МИТР. ШЕПТИЦЬКОГО.

Дня 19. вересня ц. р. відбулася в Калуші Святочна Академія у честь ВПреосв. митрополита А. Шептицького. Службу Божу в місц. парох. церкві відправив о. парох в сослуженні о.о. Майорчака й Кисілевського. Опісля на площі відбулась Академія. Вступне слово виголосив о. Кисілевський, реферат відчитав п. Капко. З черги слідували привіти, деклямації, хорові точки й продукції духової орхестри. Після промови відчитано текст телеграми до Митрополита, що приявні приняли гучними оплесками.

Цього ж дня відбулося величаве свято в донедавна кацапському, а тепер освідомленому селі Тужилові. Свято стягнуло до 5.000 учасників з доокилишніх сіл, та пройшло з великим моральним успіхом.

21. IX. відбувся у ще кацапському селі Добрівлянах фестин. Кацапи з люти аж притемніли, одначе не в силі опертися наростаючій, здоровій, національній свідомості.

ІЗ РАВЩИНИ

„СОКІЛЬСЬКИЙ ДЕНЬ“ В РАВІ РУСЬКІЙ.

Час-до-часу — особливо в літньому сезоні оживе й Рава: її вулиці зароються од пестрих строїв українських дівчат, загомонять українським говором, а жовто-блакить сповіщає тоді про небуденність дня. Це — повітові свята різних наших Т-ств.

Одно із таких, саме „Сокільський день“ святкувала Рава дня 29. серпня цього року.

Од вчасного ранку вмашеровували соколи Равщини у місто. Сюди приїхали вже в 3-тій год. вранці соколи з Нового села (Любачівщина) та дещо пізніше соколи з Угринова (Сокальщина).

Лавами станули усі на церковній площі. Після Служби Божої рушив похід вулицями міста й під звуки жовківської орхестри на площу „Нар. Дому“. Похід випав дуже гарно й ефектовно.

Опісля — по дво-годинній перерві — відбувалася на позамістовій площі дальша частина свята: звіт, піднесення прапору, вправи побратимів, посестер й учасників та нац. танки.

Зо всього — на особливу увагу заслуговують вправи побратимів та вправи учасників села Вербиці. Через непорогу програми свята цілковито не вичерпано.

Протеж увесь гарний настрій святочного дня попсувала сокільська забава, на якій як звичайно виявилась інтернаціональність сокільської ідеї: учасниками забави були не тільки наші соколи, але й різні чужі людці, включно з батярами. При цьому нап'ятнувати треба поведінку равських соколів, що од своїх — навіть бідних — безоглядно вимагали білету вступу — а тих очевидно пускали даром. До гульби пригравала польська орхестра (української в Раві немає). Під кінець — равські таки соколи принесли пива, щоб у спілку з деким набрати „верви“ та гумору. Наські русини ніяк не можуть сприйняти відродженських кличів — воліють радше до безтями попитися й бути „побратимами“... безрог. (Слід підчеркнути, що й студентські вечерниці не обійшлися без „мокрого“ буфету. Підпивалися студенти, як мога, хоч тіж самі на іншому місці кричать за абстиненцію!).

І дальше у „вспульних“ обіймах гуляли наші соколи (ба й студентки).

Таке то буває при нагоді повітових свят у Раві Руській. Чи не час завернути з цього шляху. СУН.

ІЗ ТУРЧАНЩИНИ.

ВЕЛИКЕ СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО В ТУРЦІ

У неділю дня 5. вересня заходом старшини Рух. Тов. „Сокіл“ у Турці, відбулось велике „Сокільське Свято“ при співучасті других гнізд, а саме: Бусовиськ і Тершова. На програму Свята зложились: дефіляда, вправи вільноруч соколів та сокілок. Дуже вдатно випали вежі побр. Бусовиськ та вправи доросту на дрючках, як і легкоатлетика. Численно зібрана публика придивлялась уважно вправам соколів та сокілок і нагороджувала їх рясними оплесками. Відпоручником із Самбора був мгр. Сілецький. Вечором відбулись спільні вечерниці з танцями.

До проблеми праці

Статтья до дискусії

Проблема праці — одно з підставових заложень програми кожного руху. З виникненням фабричного пролетаріяту, як суцільного й багаточисленного суспільного стану, так перед теоретиками, як і перед практичними політиками станула рубом питання: Як далеко суспільність має право до праці робітника й у якій мірі може з неї користати, а з другої сторони, яку ролю грає робітництво в суспільно-політичному житті?

Питання це, як узагалі кожне питання з суспільної ділянки, не творить одірваної, замкненої в собі цілости, але органічно зв'язане з усіми ділянками збірного життя. І тому треба його завжди розглядати не на платформі нинішного дня, користи чи некористи одного стану, чи покоління, а в перспективі вікового розвою цілого національного організму. Дальше при його розв'язці треба неодмінно здати собі чітко справу з того, в якій стадії розвою цей організм знаходиться і які його вимоги. І щойно на тій підставі можна начеркнути програму й реальний плян, який — може всупереч становим інтересам, — видатно посилюватиме темпи розвоєвого процесу.

У всій своїй гостроті станула питання праці насамперед в Англії. Промислова революція наприкінці XVIII. і початку XIX. ст. — заміна великих напів управних піль на пасовиська й луги, перенаселення села, а в одночас бурхливий розріст фабричних міст — створила суспільний стан людей, для яких фабрика стала одиноким джерелом заробітку. Закони державні не передбачували ніякої соціяльної охорони. Нужда, яку терпіло робітництво, часті пошесті, голоди й безробіття (резервові армії праці!), 12 та 16 годинний трудодень — це все стало товчком до негайного шукання розв'язки проблеми праці. Молода наука політ-економії піднялася цього. Основоположник економії, Адам Сміт, розглядаючи нужду пролетарія й багатство підприємця стверджував „рента й процент од капіталу з'їдають робітничий заробіток“. Це й дало притоку Шарлеві Рістові вважати Сміта „за правдивого попередника соціялізму“. Автім Сміт, ствердивши факт визиску, прийшов мимо нього, не призадумуючися навіть глибше над способом усунення цього лиха. Подібно й Рікардо вияснював, що платня робітника росте коштом підприємця, а заробіток підприємця коштом робітників. А що сам Рікардо був великий підприємець, так і визиск у його був оправданий. Обидвох перевищає у цьому напрямку „благочестивий пастор“ Мальтус, що поважився писати: безробітна людина „не має найменшого права на якунебудь частину в споживанні. Вона зайва на землі...“

Всі оті учені і їхні наслідники дали початок клясовій розв'язці проблеми взаємовідношення капіталу й праці. Вони поставили проти себе по двох сторонах непроходимих барикад, працю і капітал, оправдуючи експлоатуючий капітал. І тому міг був Сісмонд де Сісмонді сказати: „Практична система, основана на науці Сміта і його епігонів, має метою не тільки багатих зробити багатшими, але також бідних ще біднішими й залежнішими“. Цією практичною системою — капіталізм.

Влучні заміти Сісмонда де Сісмонді покищо не впали на податний ґрунт і його розв'язка проблеми праці, яка носила в собі ціхи суспільного солідаризму, пройшла без більшого розголосу.

Зате багато шуму наробили другі. Це були вчені, які теж станули на клясовому становищі, але в противенстві до Сміта і Сп. „вайняли сторону“ праці. Це були різноманістні соціял-утопісти, „оборонці терплячих і покривджених, апостоли загального щастя й безоглядної рівности“, які бажали бачити людей „вільних від ярма праці й обов'язків“, а в основу своїх буресвітніх програм вкладали знищення приватної власности й уякої суспільно-політичної гієрархії. Посилюючи соціяльно - політичні ферменти, вони мимоволі, всупереч своїм замислам, причинилися до наростання правильних течій.

(Док. б.). **Я. Гай.**

Український робітничий університет

„Вчися, а знання допоможе тобі опанувати й перетворити світ“. Скільки в тому життевої правди. Хто хоче жити мусить боротися і перемагати. Величезної ваги засобом в цій боротьбі є знання, що до нього доходимо через науку.

Виділ Т-ва українських робітників „Сила“ у Львові, здаючи собі справу з ролі, що її відіграє в житті знання, та бажаючи відповісти своєму завданню: зорганізувати, виховати й дати громадянству правдивих робітників, сильних під кожним оглядом — покликав до життя при Т-ві „Сила“ Український Робітничий Університет, що його святочне відкриття відбулося в суботу дня 25. IX. ц. р. о год. 19-тій в домівці Т-ва при вулиці Рутовського 22.

Українське робітництво своєю масовою присутністю виказало повне зрозуміння такої справи як освіта, а громадянство дало доказ солідарности із змаганнями й починами українського робітництва. І хоча до сьогодні Т-во „Сила“ наче б ще не мало серед громадянства права горожанства, проте ж численні гості-делегати наших культурно-освітніх і економічних установ і преси, засвідчили й підтвердили слова, що не має в нас кляс, а є тільки одна спільнота.

На початку промовив короткими й річевими словами голова Т-ва „Сила“ п. Музика. Роб. Зданович віддеклямував Франкові „Каменярі“, а хор „Сили“ відспівав „Прометея“. По деклямації Сліпенького Шевченкового „Учітеся“, виголосив довший реферат п. Ніклович на тему „За нове обличчя українського робітництва“. По рефераті вітали почин робітництва делегати різних українських установ. Свято відкриття закінчено національним гимном.

Український Робітничий Університет повстав — як сказано в правильнику — щоб:

а) Розвивати, поширювати й плекати між українським робітництвом духову й фізичну культуру.

б) Дати якнайширше знання-освіту кожному робітникові, що викаже до цього добру волю й охоту, та заслужить собі на це своєю працею й поведінкою так в Т-ві, як і поза ним.

Предметами навчання в Українськім Робітничім Університеті буде передовсім: а) історія України й всесвітня, б) землезнання, письменство й рідна мова, в) природничі науки, г) рахунки, фізика, ґ) наука про людину, д) суспільні науки.

На ректорів Українського Робітничого Університету запрошено проф. др. Андрусяка, проф. Теслю, проф. Є. Ю. Пеленського, др. Музику.

Створення Українського Робітничого Університету, це ще один доказ нашого всесторонного росту, ще один доказ, що українське робітництво є на правильному шляху й, обороняючи свої професійні інтереси, дбає теж про свій всебічний ріст і розвиток.

Не зайва й беззмістова пустомельщина, що наказує єднатись „пролетарам всіх країн“, а єдність українського робітництва, обов'язок праці й змагання за справу цілої української спільноти приспішить той день, що його прагне однаково український робітник як український інтелігент і селянин, і що за його змагається ціла українська спільнота.

А. Л.

Нова українська фабрика.

На Богданівці у Львові посвячено будинок фабрики скринок української Кооперативи „Зоря“. Фабрика затруднює 23 фізичних робітників, а місяць продукує до 5 тисяч штук скринок.

1 клг. винограду 50—60 гр.

За кілограм найліпшої якости винограду платять тепер у Заліщиках по 50—60 гр. Подешевіли теж й інші овочі.

Українська пекарня в Коломиї.

В Коломиї на днях почне працю перша українська пекарня, якої власниками є пп. Стрільбицький, Маруняк та інж. Ст. Геник-Березовський. Пекарня є по модерному вивінована та матиме змогу заосмотрити цілу Коломию в доброї якости печиво.

З українського життя

До Берези Картузької.

Матері українських політичних в'язнів, які перебувають в арешті від 5. серпня ц. р. в луцькій в'язниці, внесли дня 25. вересня ц. р. скаргу до прокуратора Окр. Суду в Луцьку на цю обставину, що їхніх синів, переведено з в'язниці до поліційних арештів, ще дня 14. вересня і досі ще їх не звільнили. У скаргах до прокуратора, матері домагаються перевести слідство у зв'язку з тим, що їх сини перебувають в поліційних арештах. Покищо невідомо який вислід цих скарг. Натомісць часописи подають, що арештованих вивезли з поліційних арештів до Берези Картузької.

Велике національно-церковне торжество в Карові.

Дня 3. жовтня ц. р. відбулося в Карові (Угнівщина) величаве торжество з приводу посвячення пам'ятника на могилі українського композитора о. Віктора Матюка. Здвигнений величавий пам'ятник представляє ангела з арфою. У святі взяло участь понад 12 тисяч селян не тільки з Угнівщини, але й Равщини, Сокальщини й Белзщини. Свято розпочалось Службою Божою що її відправив перемиський Владика. Співав відомий львівський хор „Сурма“. Проповідь присвячену творчості о. В. Матюка виголосив о. Дороцький. До панахиди станули 21 священиків після чого відслонено пам'ятник. Зверги промовляли представники й делегати різних установ. Свято закінчилось вечером святочним концертом.

Новий політичний процес.

Дня 5. ц. м., у вівторок, розпочався у Львові перед судом присяглих великий політичний процес проти 43 літнього селянина **Михайла Хом'яка**, якого запідозрівають в убивстві дня 7. листопада 1918 р. родини Меховських та м'ясаря Лінтнера. Це все мало статись в часі українсько-польських боїв за Львів. Окрім того обвинувачують підсудного в убивстві польського полоненого, невідомого вояка в Лисиничах 1918 р. та в намові до вбивства. Розправа розписана на два тижні.

Святочна інавгурація академічного року в Богословській Академії.

В неділю, дня 3. жовтня відбулося святочне отворення академічного року в грек.-кат. Богословській Академії. Авлю Академії наповнили по береги представники українських центральних установ, світського й монашого духовенства та студіююча молодь. З інформацій про діяльність Академії в минулому році довідуємось, що в Академії на Богословському відділі викладало 15 професорів, на філософічному 12; студіювало в Академії 338 студентів, абсолютоів здобуло 66; видатки Академії виносили 180.000 зл., бібліотека Академії збільшилась на 1316 томів. Свято закінчилось відспіванням хором богословів національ. гимну.

Археологічні знахідки в Теребовлі.

Д-р Я. Пастернак, переводячи розкопки на терені колишньої княжої столиці в Теребовлі, відкрив кам'яні фундаменти деревляної церкви св. П'ятниць з XVI. ст. та кілька нагробних плит, з датованими написами. В іншому місці розкопав він тілопальну могилу т. зв. нордійської культури з кінця кам'яної доби та досліджував селище народу „мальованої кераміки“ з початку бронзової доби.

Вдруге перед судом.

Дня 4 червня ц. р. відбулася перед лавою присяглих в Окружнім Суді в Стрию карна розправа проти Ярослава Горбового, студ. техніки з Долини. Акт обвинувачення закидував підсудному державну зраду і кольпортажу летючок ОУН. Лава присяглих тоді увільнила підсудного. Трибунал однак завісив той вердикт і розписав нову розправу.

Дня 30 вересня 1937 р. відбулася вдруге розправа проти Я. Горбового, на якій засуджено його на 7 літ в'язниці. Перебігу розправи не можемо подати до публичного відома, бо ціле доказове поступовання відбулося при зачинених дверах.

В склад лави присяглих входило тим разом 11 поляків і 1 жид. Трибунал складався із суддів: Веховського, як предсідника і Рибіцкого та Видри, як вотантів. Прокуратуру заступав прок. Ясеньский. Боронили на обох розправах Др. А. Гарасимів і Др. В. Горбовий.

Ревізії.

Дня 21. IX. два агенти з Бережан і мундурова поліція перевели ревізію у Видубові в Пасічника Івана. В Сенькові потіцькому перевели ревізію у Безкоровайного Гриця, а в Будилові у Прокопова Олеся, слюсаря.

Нова крамниця в Бережанах.

У вівторок дня 5. ц. м. розпочала свою діяльність нова українська станиця „Рідний Базар“ при вул. Міцкевича 5, біля Народнього Дому. Це крамниця з галянтерією, кравецькими приладами, з приладдям до писання та іншими товарами. У нововідчиненій крамниці аматорські гуртки зможуть дістати різне театральне приладдя. Новій українській станиці бажаємо успіхів.

Ідуть збагачуватись.

Банк Господарства Краєвого за посередництвом польського кооперативного банку роздав вже 100 тисяч зол. т. зв. „пшеседленчего“ кредиту польським купцям у Познані, Бидгощі, Торуні і Ґрудзьондзі, щоб поселювалися на „Східніх Кресах“. Признання дальших 100.000 зол. кредиту на переселенчу акцію з західних земель на „Креси Всходнє“ наступить незабаром. Загалом на переселення Познанчиків на схід призначено кругло 5 мільйонів зол.

„Стан посідяня загрожони“.

В Синькові (Заліщиччина) посвятили римо-катол. каплицю, що її збудовано заходом корпусу пограничної сторожі.

В Пилатківцях (Борщівщина) посвятили „сьшелецкі дім“ в приявності старости.

Нове підприємство.

З днем 10. жовтня повстає у Львові нове українське підприємство з неіснуючої в нас досі бранжі, а саме: гуртівня оселедців і всіляких маринатів М. Гаталяка при вул. Бляхарській 22.

Пошесть червінки.

В Корнях, равського повіту, та в сусідньому селі Річках, шириться епідемія черевного тифу. Смертних випадків покищо не було.

„Вруць! То рускі склеп!“.

Перед крамницею одного українського купця в Золочеві трапилась отака подія: мимо крамниці проходило трьох якихось панів. Один із них виступив з гурту й хотів вступити до згаданого українського склепу. Ще добре не став на порозі, коли другий з гурту крикнув: „Вруць! То рускі склеп!“.

Повітове Сокільське свято в Стрию.

В неділю, дня 26. вересня ц. р. заходом Повітового Спортово-Руханкового Союзу відбулося Повітове Сокільське Свято. Свято, що розпочалось в год. 3-ій попол., відкрив промовою д-р Охримович. По відчитанні привітів, сокільство передефілювало перед старшиною й численно зібраною публикою. Опісля відбулися масові вправи побратимів та посестер, що випали імпозантно. В програмі були теж: танець-чумак, вправи на поруччях посестер і побратимів, біг, вежі. У всьому була слідна дбайлива підготовка.

Дозволяють та зараз забороняють.

Недавно Читальня „Просвіти“ в Плугові одержала дозвіл відіграти виставу п. з. „Заклятий Яр“ на день 19. вересня ц. р. Та зараз же наступного дня з датою 17. вересня до Читальні прийшло від староства письмо, яким староство цофає „удзєльоне зезволєнє“ на виставу „Заклятий Яр“ та забороняє улаштувати її з огляду на спокій, порядок і публичну безпеку.

Нова кацапська шмата.

У Львові почала виходити кацапська „церковно-народна газета“ під назвою „Карпатскій звонъ“. Газета має виходити 1. і 14. кожного місяця. „Карпатскій звонъ“ — кажуть — орган апостольського адміністратора Лемківщини о. д-ра Якова Медвецького.

„Подвиги“

В останніх місяцях українське громадянство Старого Села було свідком таких провокацій:

Дня 22. VIII. сімнадцятьлітній Станіслав Коздронь напав з ножем на ровесників українців кричучи: „Кабані, ржнийє мнє, альбо я вас!“ Хлопці добре повчили нахабу. За сина постановив відомститися батько Антоні Коздронь, радний і презес „Кулка Рольнічего“. Тому, що на хлопцях було йому ніяково відімститись, взявся отже до недавно основаної кооперативи в Старому Селі. Дня 27. VIII., підібравши собі кумпаніонів і заосмотрившись в горілку, пішов „в гості“ до кооперативи, де пирував із своїми побратимами, погрожуючи на адресу українців. Наступного дня хлопці-поляки під проводом славного в околиці Врубля напали на дівчат, що вертались з проби хору й обкидали їх камінням. Дня 28. VIII. цей самий Врубель напав на Івана Пахолка й порозбивав йому лице. Цього самого дня, цей самий побив ще хлопця з Черепина та поломив йому ровер.

Дня 12. IX. знову цей самий подвижник, зібравши пачку собі подібних, прийшов розбити храмове свято. Як би не поліція, може повторилось би те, що недавно в Милятичах.

ІЗ САМБІРЩИНИ

ЗАНЕПАД КУЛЬТ-ОСВІТНЬОЇ ПРАЦІ

Від 1934. р. починаючи культ-освітнє життя Самбірщини стануло на мертвій точці. В ряди-годи відбудеться фестин вистава, чи якийсь концерт — але давнього розмаху не видко, не видко молодечого запалу до праці — все збайдужніло. По селах забави й забави, бійки й бійки, деморалізація фізична й духова.

Радикали, які вже в 1932. р. втратили всякий вплив на село та його провідні круги — намагаються деколи опанувати ще село, пхаються туди із своїми „Каменярами“, але дістають дуже часто гумористичну відповідь: „В нас нема що лупати; отже — каменярі непотрібні“.

УНДО, яке й давніше не мало тут впливу, завмерло цілковито. Отже залишилося два табори: націоналістичний і радикально-комуністичний. Перший проявляє дещо більше активности — одначе треба з цілою рішучістю ствердити, що цього замало. Духовенство — з дуже малими винятками — цілковито не цікавиться культ.-освітньою працею села. Вся праця спочиває головно на меткіх одиницях селянах, що не в силі подолати всьому. В цьому напрямі треба більш праці, щоб комуно-радикальну хопту виполоти з нашого життя. Щоб бур'ян сумної памяти Винниченків і інших не вкорінювався на нашому ґрунті, та своєю розкладовою роботою не паралізував нашого національного організму.

Правда — до речі — є в Самбірщині села, що розвинули в себе неабиякий розгін в культ.-освітній праці. Є села зразкові, здисципліновані — але більшість з них не має чітко з'ясованої лінії у своїй культурно-освітньої праці. Напр. стрічається села, де — крім спорту (копаний м'яч) ніщо не існує. Ота пристрасть до спорту, що заіснувала в Самбірщині — річ позитивна. Одначе — сам спорт не дасть нам багато. Що нам із здорового фізично мужчини, коли в нього голова набита половою, пристрастним гоном до авантур і тим под.? Чи тим викажемося перед чужими, а головно — перед своїми? Спорт — одне, освітня праця — друге й важніше. На освіті будуємо своє знання, національний колектив дістає людей праці й ідеалізму.

Все те сказане — не вичерпує вповні недостач в культ.-освітній праці Самбірщини. Про те можна писати багато.

Цих кілька завваг кидаю нарочно на те, щоб молодь призадумалася над тим, вдумалась та старалася позмозі заактивізувати працю, а де вона вже заактивізована — ще більш її посилити.

В важких для нації хвилинах — коли свої анархічні сили і чужі вдаряють у суцільність національного організму з метою розбити його і спаралізувати — доложім усіх зусиль, щоб гідно відперти всі наступи.

НЕВДАЧНИЙ ПОВІТОВИЙ ФЕСТИН „КАМЕНЯРІВ“.

В дні 12. вересня ц. р. влаштували „Каменярі“ в осідку радикального патріярхату — в Пинянах фестин, що мав бути переглядом їхніх сил. Фестин реклямовано дуже гучно; безліч афішів, як і всякі інформації щодо фестину котрі давали селянам у твердині радикалізму в Самборі в книгарні „Освіта“. Та не зважаючи на все те, фестин не вдався. Вправи „Каменярів“ не заімпонували нікому. Молодь інших сіл приглядалась їм байдуже, хоча вправами проводив сам „вождь“ Коберський. Радикали вже цілковито тратять впливи в Самбірщині й не поможуть тут навіть такі „особистості“, як адв. Роґуцький та Кіцера.

З РОГАТИНЩИНИ.

КУПЕЦЬКА АНКЕТА.

Заходом філії Союза Українських Купців і Промисловців в Рогатині відбулася дня 28. серпня ц. р. купецька анкета, що на неї явилися купці і промисловці цілої рогатинської округи. У програму увійшли реферати С. Пилата: „Значення організації купецтва“, мгр. Страйського: „Торговельне право“, мгр. Кабаровського: „Значення преси в торгівлі“. проф. Венгжина: „Свій до свого“ та інж. Цімури: „Про дрібну ощадність“. По оживленій дискусії відбулися „Перші Купецькі Вечорниці“ в гарно вдекорованій залі.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Буса: Ваших дописів, так як Ви їх подали, не можемо друкувати. Протеж ми використаємо їх.

Селянин — Княж. Ваш допис надрукуємо в черговому числі.

Т. Джемс. Щиро дякуємо. Допис про УСГ піде в 40. ч.

Ст. Рад. Баб. Часопис висилаємо постійно. Просимо прислати свою знимку до виказки.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Обов'язком кожного читача(ки) і прихильника „Голосу“ приєднати в місяці жовтні найменше п'ятьох нових передплатників. Хто пришле піврічну або річну передплату за п'ятьох новоприєднаних, одержуватиме „Голос“ даром.

Місяць жовтень — це місяць змагань за здоровий український часопис!

II. ЧОРНА ЛИСТА ШКІДНИКІВ „ГОЛОСУ“,

які не зважаючи на упімнення не розчислились за кольпортажу:

Федишин Микола, Павелче, Стан.	7.56
Стасів Евген, Перемишль	10.50
Орищич Василь, Тухолька	9.—
Долішний Іван, Тяпче, Болехів	10.—
Чабан Гриць, Камінка Струм.	11.25
Базюк Степан, Махнівок, Белз	6.08

Вп. Юськів Софія, Кам. Стр. Просимо звернути виказку.

Вп. Кентжинський Богдан, Вар. Гроші одержали. Часопис висилаємо від дня замовлення. Просимо реклямувати.

Вп. Іванків Дамян, Кам. Приходить зворот. Просимо вияснити.

Вп. Яків Тимко, Ям. Ці два числа призначені для кольпортажі.

Вп. Тицко Іван, Роз. Прийшов зворот 37 ч. Просимо вияснити і вирівняти залеглість.

Вп. Кварценюк Гриць, Марк. Рахунок висилаємо окремо. За приєднання передплатників дякуємо!

Вп. Длябога Іван, Лют. Подайте, коли Ви одержали першу посилку й скільки примірників. Непродані часописі зверніть, тоді вишлемо Вам розрахунок.

Вп. Грибович Дмитро, Пац. Передплата заплачена до кінця жовтня.

Вп. Касіян Юрій, Мик. Всім здержаним передплатникам „Голосу“ висилаємо окреме упімнення. Вам часопис шлемо.

Вп. Бородай Осип, Бер. Часопис висилаємо. Адреса „М. Друзів“, вул. Гродзіцьких 1, III. пов.

Вп. Шукатка Іван і Василь, Поб. Дальшу висилку часопису здержуємо аж до розчислення.

Вп. Трембач Гриць, Трух. Висилку часопису здержуємо, доки не вирівняєте залеглостей.

Вп. Януль Василь, Гу. Належиться до кінця року 3 зл.

Вп. Кичун Ярослав, Кол. Часопис висилаємо постійно. Реклямуйте. До кінця року за передплату належиться 1.90 зл.

В АДМІНІСТР. „ГОЛОСУ“ ЗЛОЖИЛИ:

На добродійні цілі:

Збірка на фестині в Лежанівці 12 зл.; Вп. Гудз Захарко, Лежанівка 12 зл.; Молодь Ордова, 2.50 зл.; Збірка на Волині 4.50 зл.

На Допомогу Студентству:

Впр. о. Головацький Степан, Виспа 5 зл.

ЗГОЛОШУЙТЕСЯ НА КОЛЬПОРТЕРІВ НАШОГО ВИДАВНИЦТВА.

Вичерпані в короткому часі наклади поодиноких книжок — це свідоцтво їхньої вартости.

Можна ще замовляти:

1. СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ, 2. РАСА ДЖЕНТЕЛЬМЕНІВ, 3. КОМУНА І НАР. ФРОНТ — всі в ціні по 20 гр., 4. МОЛОДА ІТАЛІЯ — ціна 50 гр., 5. ІДЕОЛОГІЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ, ціна 1 зл. (з пер. зл. 1.20) і найновішу „ФАШИЗМ“ — ц. 20 гр.

Поодинокі примірники висилається тільки за попереднім надісланням грошей. Кольпортерам 20 процент рабату.

Замовлення слати на адресу:

В-ВО „ПРОМІНІ“ ЛЬВІВ, Л. САПЄГИ 23, II. пов.

Гроші розр. пер. на повищу адресу ч. карт. 50.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колеґія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.

Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові, Чарнецького 26.